

Aan: GS van Provincie Gelderland
Postbus 9090
6800 GX ARNHEM

per e-mail: post@gelderland.nl

Betreft: verzoek om handhaving Wet natuurbescherming
Mijn kenmerk: AC935-50/Vz.hh.Gelderland

's-Gravenhage, 16 juni 2021

Geacht College van GS,

Namens

- Coöperatie Mobilisation for the Environment U.A. (MOB) te Nijmegen

- Vereniging Leefmilieu te Nijmegen

wordt verzocht om handhaving van de Wet natuurbescherming met betrekking tot ondergenoemde bedrijfslocaties.

Het verzoek heeft betrekking op de integrale bedrijfsvoering zoals gemeld middels de melding, voor zover daarvoor een wettelijk vereiste vergunning ontbreekt.

Het verzoek heeft - voor zover relevant - tevens betrekking op de emissies vanwege bedrijfstransporten, mestopslag, beweiding en bemesting voor zover daarvoor niet de wettelijk vereiste vergunning beschikbaar is. Met name bij de grondgebonden melkveebedrijven waarbij het aantal gehouden dieren is uitgebreid na de referentiedatum moet worden aangenomen dat ook de emissies vanwege bemesting en/of beweiding en mestopslag zijn toegenomen, en mitsdien vergunningplichtig.

De verzoeken betreffen de volgende bedrijfslocaties:

1. Houtschredder en zeefinstallatie, emissie van 32,1 ton NOx/j, depositie van 0,34 mol op N2000 zone Buurserzand & Haaksbergerveen, aërius kenmerk 1zQuCSWhp, met onder meer de bedrijfslocatiecoördinaten 239349, 452522^[1]_[SEP]
2. Ketelhuizen, emissie van 9 ton NOx/j, depositie van 0,23 mol op N2000 zone Rijntakken, aërius kenmerk 2NVG7wfeUXkw, met onder meer de bedrijfslocatiecoördinaten 187838, 425946^[1]_[SEP]
3. Pluimvee- en melkveebedrijf, emissie van 6.006 kg NH₃/j, depositie van 0,21 mol op N2000 zone Binnenveld, aërius kenmerk: 1BtGHnF7h, met onder meer de bedrijfslocatiecoördinaten 163890, 459103
4. Melkveebedrijf, emissie van 1.716 kg NH₃/j, depositie van 0,24 mol op N2000 zone Korenburgerveen, aërius kenmerk: 1bU6VXDe9, met onder meer de bedrijfslocatiecoördinaten 228989, 438742

5. Melkveebedrijf, emissie van 304 kg NH₃/j, depositie van 0,95 mol op N2000 zone Veluwe, aërius kenmerk 1Djk5v6Dj, met onder meer de bedrijfslocatiecoördinaten 171294, 468948
6. Melkveebedrijf, emissie van 2.551 kg NH₃/j, depositie van 0,24 mol op N2000 zone Borkeld, aërius kenmerk 1e1WKNK7G, met onder meer de bedrijfslocatiecoördinaten 220699, 468480
7. Melkveebedrijf, emissie van 1.348 kg NH₃/j, depositie van 0,71 mol op N2000 zone Stelkampsveld, aërius kenmerk 1gd7SpfAS, met onder meer de bedrijfslocatiecoördinaten 225038, 455722
8. Melkveebedrijf, emissie van 1.738 kg NH₃/j, depositie van 0,82 mol op N2000 zone Buurserzand & Haaksbergerveen, aërius kenmerk 1j1TvPR7M, met onder meer de bedrijfslocatiecoördinaten 242906, 459053
9. Melkveebedrijf, emissie van 2.905 kg NH₃/j, depositie van 0,71 mol op N2000 zone Kolland & Overlangbroek, aërius kenmerk 1JHSY7GfQ, met onder meer de bedrijfslocatiecoördinaten 146720, 438604
10. Melkveebedrijf, emissie van 1.780 kg NH₃/j, depositie van 0,59 mol op N2000 zone Borkeld, aërius kenmerk 1NDysBxXy, met onder meer de bedrijfslocatiecoördinaten 225495, 470754
11. Varkensbedrijf, emissie van 2.000 kg NH₃/j, depositie van 0,37 mol op N2000 zone Buurserzand & Haaksbergerveen, aërius kenmerk 1NSKU49NH, met onder meer de bedrijfslocatiecoördinaten 238299, 458821
12. Melkveebedrijf, emissie van 1.587 kg NH₃/j, depositie van 0,56 mol op N2000 zone Rijntakken, aërius kenmerk 1og29fL4v, met onder meer de bedrijfslocatiecoördinaten 141186, 419489
13. Melkveebedrijf, emissie van 2.946 kg NH₃/j, depositie van 0,34 mol op N2000 zone Korenburgerveen, aërius kenmerk 1pd3FZhsF, met onder meer de bedrijfslocatiecoördinaten 231213, 448495
14. Melkveebedrijf, emissie van 1.399 kg NH₃/j, depositie van 0,77 mol op N2000 zone Veluwe, aërius kenmerk 1pzk5wqHf, met onder meer de bedrijfslocatiecoördinaten 166281, 470358
15. Melkveebedrijf, emissie van 4.079 kg NH₃/j, depositie van 23,30 mol op N2000 zone Vogelschutzgebiet 'Unterer Niederrhein', aërius kenmerk 1QW5LCQM2, met onder meer de bedrijfslocatiecoördinaten 220530, 430159
16. Melkveebedrijf, emissie van 2.177 kg NH₃/j, depositie van 0,28 mol op N2000 zone Rijntakken, aërius kenmerk 1rXaxDQfk, met onder meer de bedrijfslocatiecoördinaten 196765, 476754
17. Melkveebedrijf, emissie van 1.679 kg NH₃/j, depositie van 0,99 mol op N2000 zone Kolland & Overlangbroek, aërius kenmerk 1V1GCjic7, met onder meer de bedrijfslocatiecoördinaten 154806, 439794
18. Varkensbedrijf, emissie van 1.198 kg NH₃/j, depositie van 0,25 mol op N2000 zone Korenburgerveen, aërius kenmerk 1vACvKftW, met onder meer de bedrijfslocatiecoördinaten 233360, 435755
19. Melkveebedrijf, emissie van 2.003 kg NH₃/j, depositie van 0,33 mol op N2000 zone Buurserzand & Haaksbergerveen, aërius kenmerk 1WQqpwcYH, met onder meer de bedrijfslocatiecoördinaten 238213, 453268

20. Melkveebedrijf, emissie van 1.899 kg NH₃/j, depositie van 0,79 mol op N2000 zone Stelkampsveld, aërius kenmerk 1ZcjvF7Q, met onder meer de bedrijfslocatiecoördinaten 228074, 453330
21. Melkveebedrijf, emissie van 3.087 kg NH₃/j, depositie van 0,33 mol op N2000 zone Stelkampsveld, aërius kenmerk 1ZrD7TqGc, met onder meer de bedrijfslocatiecoördinaten 219221, 452066
22. Melkveebedrijf, emissie van 1.456 kg NH₃/j, depositie van 0,54 mol op N2000 zone Lingegebied & Diefdijk-Zuid, aërius kenmerk 2AiGM3bTbYpT, met onder meer de bedrijfslocatiecoördinaten 141847, 430873
23. Varkens- en melkveebedrijf, emissie van 2.342 kg NH₃/j, depositie van 1,45 mol op N2000 zone Veluwe, aërius kenmerk 2AtaXAJb74ML, met onder meer de bedrijfslocatiecoördinaten 167532, 469196
24. Melkveebedrijf, emissie van 1.802 kg NH₃/j, depositie van 0,58 mol op N2000 zone Stelkampsveld, aërius kenmerk 2B6vhXWBHG42, met onder meer de bedrijfslocatiecoördinaten 233000, 457701
25. Melkveebedrijf, emissie van 1.345 kg NH₃/j, depositie van 0,84 mol op N2000 zone Klevsche Landwehr, Anholt. Issel, Feldschlaggr., aërius kenmerk 2BFgqzsNBFsz, met onder meer de bedrijfslocatiecoördinaten 229290, 431168
26. Melkveebedrijf, emissie van 3.842kg NH₃/j, depositie van 0,24 mol op N2000 zone Veluwe, aërius kenmerk 2BP6ixDi8mzv, met onder meer de bedrijfslocatiecoördinaten 162128, 465348
27. Melkveebedrijf, emissie van 1.319 kg NH₃/j, depositie van 0,26 mol op N2000 zone Sint Jansberg, aërius kenmerk 2BroAXQQqMBF, met onder meer de bedrijfslocatiecoördinaten 183926, 419938
28. Melkveebedrijf, emissie van 2.337 kg NH₃/j, depositie van 0,36 mol op N2000 zone Borkeld, aërius kenmerk 2C21iSEnsuKm, met onder meer de bedrijfslocatiecoördinaten 221800, 463840
29. Melkveebedrijf, emissie van 1.035 kg NH₃/j, depositie van 0,14 mol op N2000 zone Veluwe, aërius kenmerk 2CQ2o6shxVyj, met onder meer de bedrijfslocatiecoördinaten 213180, 448743
30. Melkveebedrijf, emissie van 1.909 kg NH₃/j, depositie van 0,62 mol op N2000 zone Stelkampsveld, aërius kenmerk 2CrGG1RDCRFx, met onder meer de bedrijfslocatiecoördinaten 233000, 457701
31. Melkveebedrijf, emissie van 3.080 kg NH₃/j, depositie van 0,98 mol op N2000 zone Lingegebied & Diefdijk-Zuid, aërius kenmerk 2DGHEHMuK6Vt, met onder meer de bedrijfslocatiecoördinaten 141797, 441046
32. Melkveebedrijf, emissie van 7.884 kg NH₃/j, depositie van 0,56 mol op N2000 zone Landgoederen Brummen, aërius kenmerk 2DpQUuh5CBrs, met onder meer de bedrijfslocatiecoördinaten 213107, 451538
33. Varkensbedrijf, emissie van 3.989 kg NH₃/j, depositie van 0,37 mol op N2000 zone Korenburgerveen, aërius kenmerk 2DxCUq3QdnEV, met onder meer de bedrijfslocatiecoördinaten 227208, 431009
34. Melkveebedrijf, emissie van 1.090 kg NH₃/j, depositie van 0,20 mol op N2000 zone Stelkampsveld, aërius kenmerk 2E8SdXc9g9Ky, met onder meer de bedrijfslocatiecoördinaten 236302, 459116

35. Varkens- en melkveebedrijf, emissie van 2.527 kg NH₃/j, depositie van 1,21 mol op N2000 zone Rijntakken, aeries kenmerk 2E76yWPXu9TB, met onder meer de bedrijfslocatiecoördinaten 202442, 474299
36. Rundveebedrijf, emissie van 3.371 kg NH₃/j, depositie van 0,47 mol op N2000 zone Veluwe, aeries kenmerk 2EC6SLxP6gLV, met onder meer de bedrijfslocatiecoördinaten 156359, 470157
37. Melkveebedrijf, emissie van 2.393 kg NH₃/j, depositie van 0,56 mol op N2000 zone Veluwe, aeries kenmerk 2EEpMGnnuASS, met onder meer de bedrijfslocatiecoördinaten 165267, 458429
38. Varkensbedrijf, emissie van 2.009 kg NH₃/j, depositie van 0,19 mol op N2000 zone Korenburgerveen, aeries kenmerk 2EgSakn6dJKn, met onder meer de bedrijfslocatiecoördinaten 226205, 443151
39. Melkveebedrijf, emissie van 1.628 kg NH₃/j, depositie van 0,57 mol op N2000 zone Rijntakken, aeries kenmerk 2ETRBHwCP1ak, met onder meer de bedrijfslocatiecoördinaten 179873, 428737
40. Melkveebedrijf, emissie van 1.809 kg NH₃/j, depositie van 0,14 mol op N2000 zone Rijntakken, aeries kenmerk 2EvqwpYBtzik, met onder meer de bedrijfslocatiecoördinaten 150814, 419086
41. Melkveebedrijf, emissie van 2.042 kg NH₃/j, depositie van 0,37 mol op N2000 zone Rijntakken, aeries kenmerk 2EXJAcq3B2MJ, met onder meer de bedrijfslocatiecoördinaten 210862, 452036
42. Geitenbedrijf, emissie van 3.420 kg NH₃/j, depositie van 0,92 mol op N2000 zone Lingegebied & Diefdijk-Zuid, aeries kenmerk 2FiSamV3TmCa, met onder meer de bedrijfslocatiecoördinaten 143198, 437812
43. Varkens- en geitenbedrijf, emissie van 4.466 kg NH₃/j, depositie van 1,76 mol op N2000 zone Veluwe, aeries kenmerk 2FneHAsi7GrR, met onder meer de bedrijfslocatiecoördinaten 167161, 456473
44. Varkens- en kalverenbedrijf, emissie van 3.706 kg NH₃/j, depositie van 0,73 mol op N2000 zone Bekendelle, aeries kenmerk 2FQBR6f6tCYc, met onder meer de bedrijfslocatiecoördinaten 240286, 444643
45. Melkveebedrijf, emissie van 1.256 kg NH₃/j, depositie van 0,22 mol op N2000 zone Rijntakken, aeries kenmerk 2FqLdiWNsNQs, met onder meer de bedrijfslocatiecoördinaten 167685, 431174
46. Melkveebedrijf, emissie van 2.895 kg NH₃/j, depositie van 2,60 mol op N2000 zone Stelkampsveld, aeries kenmerk 2FwdDbiu1afi, met onder meer de bedrijfslocatiecoördinaten 226208, 459887
47. Melkveebedrijf, emissie van 2.134 kg NH₃/j, depositie van 0,73 mol op N2000 zone Veluwe, aeries kenmerk 2FX9d4hJKTy, met onder meer de bedrijfslocatiecoördinaten 208680, 449518
48. BEC, emissie van 2.134 kg NH₃/j, depositie van 0,17 mol op N2000 zone Rijntakken, aeries kenmerk 2PzCvkhbceTy, met onder meer de bedrijfslocatiecoördinaten 198313, 442675^[1]_[SEP]
49. Industrie, emissie van 14,1 ton NO_x/j, depositie van 0,35 mol op N2000 zone Rijntakken, aeries kenmerk 2QZGw2NeLcfY, met onder meer de bedrijfslocatiecoördinaten 143384, 426927^[1]_[SEP]
50. Varkens- en melkveebedrijf, emissie van 6.475 kg NH₃/j, depositie van 2,46 mol op N2000 zone Lingegebied & Diefdijk-Zuid, aeries kenmerk 2GJTCYbeG59u, met onder meer de bedrijfslocatiecoördinaten 140936, 428206

Gronden voor het verzoek

De genoemde bedrijven zijn zonder de vereiste vergunning uitgebreid in een stikstofoverbelaste situatie. Hierdoor zijn de betrokken natuurwaarden in een slechtere staat van instandhouding gebracht.

Natuurschade door stikstof is inmiddels een ca. 50 jaar gekend probleem.

U wordt verwezen naar de volgende publicaties:

- *Ammoniak in Nederland*, Planbureau voor de Leefomgeving (PBL), Bilthoven, juni 2008
- H.F. van Dobben et. al, 2012. *Overzicht van kritische depositiewaarden voor stikstof, toegepast op habitattypen en leefgebieden van Natura 2000*. Wageningen, Alterra, Alterra-rapport 2397 2397. 68 blz.; 1 fig.; 3 tab.; 21 ref.
- Dr. Ir. A.B. van den Burg et.al., *Stikstof en natuurherstel, Onderzoek naar een ecologisch noodzakelijke reductiedoelstelling van stikstof*, WNF 2021

Genoemde bedrijven zijn in werking zonder de wettelijk vereiste vergunning krachtens de Wet natuurbescherming. Die vergunningplicht volgt uit het optreden van natuurschadelijke stikstofemissies vanwege deze bedrijven in een overbelaste situatie.

Sinds 2016 (ECLI:NL:RVS:2016:2898, ECLI:NL:RVS:2015:3491) staat buiten twijfel dat PAS-meldingen juridisch geen waarde hebben. Al vanaf het begin van het PAS in 2015 was al bekend dat het PAS (Programma Aanpak Stikstof) een groot risico liep geen stand te zullen houden bij de bestuursrechter. Met het stikstofarrest van het EU Hof van Justitie van 7 november 2018 (ECLI:EU:C:2018:882) is dit definitief geworden.

U bent nu voornemens op basis van de Wet van 10 maart 2021 tot wijziging van de Wet natuurbescherming en de Omgevingswet (stikstofreductie en natuurverbetering), meer precies artikel I, artikel 1.13a. een programma op te stellen met als doel de genoemde bedrijven alsnog een vergunning te verlenen.

Deze wet luidt:

Artikel 1.13a

1. Onze Minister draagt in het belang van de rechtszekerheid tezamen met gedeputeerde staten van de provincies zorg voor het legaliseren van de projecten met een geringe stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden die voldeden aan de voorwaarden van artikel 2.12 van het Besluit natuurbescherming, zoals dat luidde op 28 mei 2019.
2. Onze Minister stelt zo spoedig mogelijk een programma vast met maatregelen om de gevolgen van de stikstofdepositie van de in het eerste lid bedoelde projecten te mitigeren of te compenseren, gericht op de verlening voor de projecten van:
  - a. een vergunning als bedoeld in artikel 2.7, tweede lid;
  - b. een voor de vergunning, bedoeld in onderdeel a, in de plaats komende omgevingsvergunning voor activiteiten als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onderdeel i, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht; of
  - c. een vrijstelling als bedoeld in artikel 2.9, tweede lid.
3. In het programma worden alleen maatregelen opgenomen die niet zijn opgenomen in het programma stikstofreductie en natuurverbetering, bedoeld in artikel 1.12b.
4. De in het programma opgenomen maatregelen worden uitgevoerd binnen drie jaar na de vaststelling van het programma.
5. In het programma opgenomen compenserende maatregelen als bedoeld in artikel 6, vierde lid, van de Habitatrichtlijn waarborgen dat de algehele samenhang van het Natura 2000-netwerk bewaard blijft.

Met deze wet worden valse beloften gedaan.

Het op te stellen programma is evident onverenigbaar met de eisen van artikel 6 leden 1, 2 en 3 van de Habitatrichtlijn. Enkel kan vergunning worden verleend indien uit een passende beoordeling blijkt dat geen significant negatieve gevolgen optreden voor de beschermde natuurwaarden. Het provinciebestuur is daarbij verplicht verslechtering van de beschermde natuurwaarden te voorkomen. Dit betekent dat de emissies en deposities fors zullen moeten dalen. Onder geen omstandigheid kan ruimte worden geboden een toename van de emissies en deposities.

Een robuust maatregelenpakket om de emissies en deposities te laten dalen ontbreekt tot op heden. Vergunningen worden verleend op basis van schimmige salderingsrekeningen. Door het toelaten van rekeningen op basis van latente ruimte wordt zelfs ruimte geboden van een toename van de reële emissies. Deze omstandigheden maken het onmogelijk vergunning te verlenen voor de PAS-melders.

Het stikstofprobleem is in de eerste plaats een ecologisch probleem. Juridische problemen met vergunningverlening zijn een afgeleide van het ecologische probleem. Het stikstofprobleem kan enkel worden opgelost door het ecologische schade weg te nemen. Met het wegnemen van de ecologische schade wordt ook het juridische probleem opgelost.

Salderen, een recht op natuurschade?

Juridische toestemming voor stikstofemissies is een voorwaarde geworden voor ondernemerschap en bouwplannen. Cruciale vraag is nu hoe die toestemming juridisch in te richten. Met name in het agrarische bedrijfsleven bestaat al lange tijd een sterke tendens om de veroorzaakte natuurschade in de vorm van stikstofruimte als bedrijfskapitaal te claimen, en daarmee als particulier eigendom. De meest recente politieke 'uitvinding' is het verhuren van natuurschade (leasen van vergunde stikstofruimte).

Indien wordt toegegeven aan de bedrijfseigendomclaim dan wordt natuurschade in de vorm van stikstofemissies deels aan de publieke zeggenschap onttrokken. Daarmee wordt een zekere route ingeslagen om een oplossing onbereikbaar te maken. Van privéhandel in natuurschade zal een sterk conserverende werking uitgaan op de stikstofemissies. Immers, ondernemers zijn gericht op vermeerdering van bedrijfskapitaal en het verruimen van een ontwikkelingsmogelijkheden en niet op de reductie en beperking daarvan. Bovendien: de belastingbetaler dreigt voor door de ondernemer gratis verkregen emissieruimte veel geld te moeten gaan betalen om het wettelijk verplichte natuurbehoud te realiseren. Overigens geldt: het recht biedt geen basis voor de eigendomsclaim op stikstofemissies. Het geldend recht staat geen 'recht op vervuiling' toe.

Ten tweede geldt als onoverkomelijk bezwaar dat in veel gevallen onduidelijk is hoeveel stikstofemissies in vergunningen zijn toegestaan. Ook is vaak onduidelijk welke emissies in werkelijkheid optreden. Dit laatste speelt vooral in de veehouderij, de grootste bron van stikstofemissies (ECLI:NL:RBGEL:2021:758 ECLI:NL:RBNNE:2021:810). Hierdoor zijn betrouwbare stikstofrekeningen nauwelijks mogelijk.

Als derde onoverkomelijke bezwaar geldt dat de juridische toestemming voor stikstofemissies tot nu toe niet is beperkt tot de feitelijk gerealiseerde emissies. Verwezen wordt naar de 'Richtlijn Interne en Externe Saldering'. Deze richtlijn beperkt saldering niet tot enkel de aantoonbaar feitelijk gerealiseerde emissies en deposities. De claim leeft - welke ook door sommige provinciebesturen wordt onderschreven - dat de vergunde maar niet gerealiseerde emissies als legitieme - en verhandelbare - emissies dienen te worden beschouwd. Dit betreft de zogeheten 'latente emissieruimte'. Recent onderzoek heeft aangetoond dat dit vele tientallen procenten betreft bovenop de nu feitelijk optredende emissies.¹ Kortom, indien de wel vergunde maar niet gerealiseerde emissies daadwerkelijk worden gerealiseerd dan kunnen de deposities fors toenemen, terwijl een robuuste afname noodzakelijk is.

Melkveehouderij: emissies beweiden en bemesten

Een deel van de genoemde bedrijven betreffen melkveebedrijven waarbij sprake is van beweiden en/of bemesten, als gevolg waarvan ammoniakemissies optreden. Met de Afdelingsuitspraak ECLI:NL:RVS:2019:1604 staat vast dat bedrijfsemissies vanwege beweiden en/of bemesten vergunningplichtig zijn indien die emissies sinds de referentiesituatie zijn toegenomen. Voor genoemde bedrijven is die vergunning niet aanwezig. In die gevallen zijn ook die bedrijfsactiviteiten illegaal.

---

¹ <https://eenvandaag.avrotros.nl/item/te-ruime-regels-voor-stikstofhandel-gevaar-voor-toch-al-overbelaste-natuur/>

Met betrekking tot de agrarische ondernemerschap worden u de volgende feiten genoemd.
De veehouderij is verantwoordelijk voor ca. 65 % van de Nederlandse stikstofemissies.
De agrarische sector heeft ca. 65 % van het Nederlandse grondgebied in gebruik. Dit komt neer op 2,5 miljoen hectare op een totaal van 10 miljoen.
A propos: enkel 300.000 hectare grond is aangewezen als Natura 2000 zone.

De agrarische sector vertegenwoordigt slechts ca. 2,5 % uit van de Nederlandse beroepsbevolking (250.000 mensen op een totale beroepsbevolking van 10 miljoen mensen). Veehouderij betreft een nog veel kleiner percentage. Het merendeel van de agrarische productie wordt geëxporteerd.

Openbaar bestuur bedolven onder bezwaarschriften van melkveehouders

Bezwaar- en beroepsprocedures²

Melkveehouders hebben met aangespannen bezwaar- en beroepsprocedures tussen januari 2018 en mei 2020 ongeveer 382.000 kilo fosfaatrechten meer toegekend gekregen dan het ministerie ze eerder had beschikt.

- . 1.230 bedrijven weten nog altijd niet hoeveel fosfaatrechten ze definitief toebedeeld krijgen, omdat hun beroep- of bezwaarschrift nog niet is afgehandeld.
- . In totaal zijn er 8.979 bezwaarschriften ingediend, waarvan er 8.635 zijn afgehandeld. 334 zijn nog in behandeling.
- . Sinds september vorig jaar zijn er nog 300 nieuwe bezwaarschriften ingediend.
- . Daarnaast zijn er 1.948 beroepsschriften waarvan er 1.062 zijn afgehandeld en 886 nog in behandeling zijn.
- . In september stond de teller nog op 1.513 beroepsprocedures, waarvan er toen nog 1.031 in behandeling waren.
- . Binnen de knelgevallenregeling zijn in totaal 448.000 kilo fosfaatrechten uitgegeven.
Voor de knelgevallenregeling was ongeveer 650.000 kilo fosfaat gereserveerd. (1 procentpunt van de 8,3% generieke korting). Voor de regeling waren 2.820 meldingen. Over 76 verzoeken lopen nog bezwaarschriften.

Bijna 9.000 bezwaarprocedures van melkveehouders op een totaal van 16.000 melkveebedrijven ! Zowel de veehouderijsector alsook het openbaar bestuur houden elkaar in een uitzichtloze wurggreep.
Fosfaatemissies staan uiteraard in direct verband tot stikstofemissies. Meer fosfaatemissies betekent meer stikstofemissies.

Conclusie

De ernst van de ecologische stikstofschaad en de daaruit voortvloeiende juridische gevolgen geven een dringende noodzaak van het spoedige en robuuste oplossing.

De rekenmethode van de provincies die wordt gebruikt voor vergunningbesluiten is om meerdere redenen onbetrouwbaar. De illegale bedrijven kunnen op basis van de nu geldende regels niet worden gelegaliseerd.

Een diepgravend onderzoek is noodzakelijk naar de praktijk van salderen waaronder de rekenmethode die door de provinciebesturen wordt toegepast in de vergunningprocedures.

Tot slot wordt de volgende opmerking gemaakt.

Mijn cliënten stellen niet dat de bedrijven gesloten dienen te worden.

Het risico van een herhaling van het PAS-debacle kunnen we ons niet permitteren. Er kan geen sprake van zijn dat opnieuw op basis van incidenten- en achterkamertjespolitiek wordt gehandeld, zoals eerder is gebeurd bij het PAS in de periode 2009-2015. Een oplossing kan enkel worden gevonden met een integrale oplossing op basis van samenspraak van alle relevante maatschappelijke partijen. In 2030 zullen de emissies met minimaal 50 procent dienen af te nemen, zodat uiterlijk in 2040 een gunstige staat van instandhouding van de natuurwaarden kan worden bereikt.

De toezegging van de minister dat de PAS-melders kunnen worden gelegaliseerd is niets waard zolang geen integrale oplossing met voldoende maatschappelijk draagvlak is gevonden. Daarin heeft in de eerste plaats de agrarische sector een verantwoordelijkheid aangezien de veehouderij de bron is van 65% van de Nederlandse stikstofemissies.

Bijgevoegd treft u aan het persbericht dat is uitgebracht bij het verzenden van deze brief.

In afwachting van een spoedig besluit op de voorliggende verzoeken,

Hoogachtend,

Mr. V. Wösten

Bijlage:

Persbericht 16 juni 2021:

Honderden nieuwe handhavingsprocedures stikstof

---

² <https://www.boerderij.nl/Rundveehouderij/Nieuws/2020/6/556000-extra-fosfaatrechten-voor-bezwaren-591987E/>